SRPSKI DEMOKRATSKI FORUM (SDF)

ZAGREB,DRAŠKOVIĆEVA,25.

OIB:394075862

IZJAVA

Ja, Veljko Džakula iz Pakraca,Bljesak 2,OIB:08805196323, u svoje osobno ime, i kao predsjednik Upravnog odbora SDF-a u ime Srpskog demokratskog foruma , Zagreb, Draškovićeva 25, izražavam ispriku i žaljenje g-đi Kati Pazman iz Nove Gradiške, Marije Jurić Zagorke 11, OIB:58735021578 zbog pretrpljene povrede časti i ugleda te duševne boli i Radio „Prkosu" j.d.o.o., Nova Gradiška, Marije Jurić Zagorke 11, OIB: 46227509350 zbog povrede poslovnog ugleda , nastalu dopisom koji je SDF uputio dana 19.svibnja 2015. Agenciji za elektronične medije i na druge adrese, a što je utvrđeno pravomoćnom presudom pravomoćnom presudom Općinskog suda u Bjelovaru, Stalna služba u Pakracu, Poslovni broj:34 Pn-245/15-18 od 2.svibnja 2016., potvrđenom i u djelu preinačenom presudom i rješenjem Županijskog suda u Varaždinu, Poslovni broj :26 Gž-1196/16-2 od 13.prosinca 2017. godine.

U Zagrebu, 17.04.2018.

Predsjednik UO SDF-a

Veljko Džakula, dipl.ing

SRPSKI DEMOKRATSKI FORUM Draškovićeva 25, ZAGREB SDF СДФ Драшковићева 25, ЗАГРЕБ СРПСКИ ДЕМОКРАТСКИ ФОРУМ

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI SUD U BJELOVARU
Stalna služba u Pakracu
Pakrac, Trg Pape Ivana Pavla II br. 12

Posl. broj: 34 Pn-245/15-18.

PRECRTANA
ODLUKA JE PRAVOMOĆNA DANA 13. 12. 2017.
ODLUKA JE OVRŠNA DANA 25. 01. 2018.
OPĆINSKI SUD U BJELOVARU
Stalna služba u Pakracu
dana 13. 02. 2018.
Voditelj sudske pisarnice

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Općinski sud u Bjelovaru, Stalna služba u Pakracu, po sucu Matiji Stokiću kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari I-tužiteljice Kate Pazman Petrić iz Nove Gradiške, Marije Jurić Zagorke 11, OIB: 58735021578, i II-tužitelja Radio „Prkos" j.d.o.o., Nova Gradiška, Marije Jurić Zagorke 11, OIB: 46227509350, zastupanih po punomoćnicima iz Zajedničkog odvjetničkog ureda Nenad Matijašević i dr. iz Nove Gradiške, protiv I-tuženika Veljka Džakule iz Pakraca, Bljesak 2, OIB: 08805196323, i II-tuženika Srpskog demokratskog foruma, Zagreb, Draškovićeva 25, OIB: 39407586200, zastupanih po punomoćniku Draganu Milačiću, odvjetniku iz Zagreba, radi popravljanja štete, nakon javne glavne rasprave zaključene dana 17. ožujka 2016. godine, u nazočnosti stranaka i njihovih punomoćnika, na ročištu 02. svibnja 2016. godine uz javno objavljivanje

presudio je

I. I-tuženik Veljko Džakula iz Pakraca, Bljesak 2, OIB: 08805196323, i II-tuženik Srpski demokratski forum, Zagreb, Draškovićeva 25, OIB: 39407586200, dužni su solidarno s naslova naknade neimovinske štete isplatiti:

- I-tužiteljici Kati Pazman Petrić iz Nove Gradiške, Marije Jurić Zagorke 11, OIB: 58735021578, iznos od 5.000,00 (pet-tisuća) Kn,
- II-tužitelju Radio „Prkos" j.d.o.o., Nova Gradiška, Marije Jurić Zagorke 11, OIB: 46227509350, iznos od 2.500,00 (dvije-tisuće-petsto) Kn,

sa zakonskom zateznom kamatom koja teče od 02. do 31. srpnja 2015. godine po stopi u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanoj za pet postotnih poena, a za razdoblje od 01. kolovoza 2015. godine do isplate po stopi koja se dobije uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima, izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu, za tri postotna poena, sve u roku od 15 dana i pod prijetnjom ovrhe.

II. I-tuženik Veljko Džakula iz Pakraca, Bljesak 2, OIB: 08805196323, i II-tuženik Srpski demokratski forum, Zagreb, Draškovićeva 25, OIB: 39407586200, dužni su objaviti ispriku tužiteljima, te objaviti ovu presudu u cijelosti i bez komentara o svom trošku, u roku od 15 dana po pravomoćnosti ove presude pod prijetnjom ovrhe.

III. U preostalim dijelovima, i to:

- iznad iznosa naknade neimovinske štete dosuđenih pod točkom I. izreke pa do pu iznosa zatraženih tužbom od 50.000,00 Kn za I-tužiteljicu i 10.000,00 Kn za II-tužitelja,

- u odnosu na obvezu objave ove presude u dnevnom tisku - Jutarnjem listu, Večernjem listu i 24 sata,

tužbeni zahtjevi se odbijaju kao neosnovani.

IV. Svaka stranka snosi svoje parnične troškove.

Obrazloženje

Tužitelji Kata Pazman Petrić iz Nove Gradiške i Radio „Prkos" j.d.o.o. iz Nove Gradiške podnijeli su tužbu protiv tuženika Veljka Džakule iz Pakraca i Srpskog demokratskog foruma iz Zagreba radi popravljanja štete. U tužbi navode u bitnome da su I-tuženik, kao predsjednik upravnog odbora II-tuženika, i II-tuženik uputili Agenciji za elektroničke medije, predsjednici Mirjani Rakić i svim članovima Vijeća za elektroničke medije na znanje uz dostavu premijeru Vlade RH, predsjednici RH, pučkoj pravobraniteljici, Odboru za medije, Državnom odvjetništvu RH, MUP-u RH, USKOK-u, Saboru RH, Vladi RH, Odboru za prava nacionalnih manjina, Ministarstvu kulture RH, dopis od 19. svibnja 2015. godine u kojemu se za tužitelje navodi „...odgovorna osoba radija "Prkos"... napravila je kazneno djelo u smislu davanja izjave neistinitog sadržaja. Kata Pazman Petrić odgovorna osoba radija „Prkos" pravomoćno je osuđena zbog zlouporabe položaja i ovlasti i prijevare u gospodarskom poslovanju. Izrečeno joj je, između ostalog, uvjetna kazna od tri godine. Kod spomenute osobe, Kate Pazman Petrić, nisu nastupili institut rehabilitacije kaznene sankcije, te se još uvijek smatra pravomoćno osuđenom osobom. Ista, kao odgovorna osoba, nije imala uvjete za sudjelovanje u javnom nadmetanju za koncesijsko područje... njen pravni subjekt čiji je ona zakonski zastupnik nije mogao sudjelovati na javnom nadmetanju zato što je jedan od uvjeta bio da odgovorna osoba nije bila osuđivana. ... zatražite od ponuditelja radija „Prkos" kopiju pravomoćne osuđujuće presude odgovorne osobe Kate Pazman Petrić, kojom je ista pravomoćno osuđena na kaznu zatvora s rokom kušnje, uvjeta od tri godine, ... što je ponuditelj radio „Prkos" dostavio lažne podatke pri dostavi dokumenata za nadmetanje. ...", da je ovakvim postupanjem tužiteljima pričinjena šteta kao povreda prava osobnosti za koju su tuženici solidarno odgovorni, da su ovi uvredljivi, klevetnički i neistiniti navodi objavljeni u medijima (Portal SB plus), te su kod tužiteljice uzrokovali nemir, nesanicu, osjećaj povrijeđenosti, mučninu, provokacije, upite i objašnjavanja, negiranja počinjenja kaznenih djela, kao i povredu prava osobnosti, časti i ugleda te objektivnu povredu prava osobnosti II-tužitelja kao pravne osobe, da su kod adresata koji su primili predmetni propis uzrokovali odgađanja postupanja i neosnovano stigmatiziranje kao počinitelja kaznenih djela, da zbog pretrpljenih neugodnosti tužiteljica nije zatražila liječničku pomoć, da je zbog toga pokrenut i kazneni postupak pred Općinskim sudom u Bjelovaru zbog počinjenja kaznenih djela uvrede i klevete, da tuženici nisu postupili po zahtjevu tužitelja i nisu povukli svoje izjave niti se ispričali, slijedom čega predlažu donošenje presude kojom bi se tuženike obvezalo da solidarno s naslova naknade nematerijalne štete isplate I-tužiteljici iznos od 50.000,00 Kn, a II-tužitelju 10.000,00 Kn sa zakonskom zateznom kamatom koja teče od dana podnošenja tužbe do isplate,

presudom bi se obvezalo tuženike da po pravomoćnosti iste objave ispriku tužiteljima i objave presudu u cijelosti i bez komentara u dnevnom tisku (Jutarnjem listu, Večernjem listu, 24 sata) o svom trošku, u roku od 15 dana pod prijetnjom ovrhe, kao i da tužiteljima naknade parnične troškove sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od dana presuđenja do isplate.

U odgovoru na tužbu danom u podnesku od 27. kolovoza 2015. godine (list 19-21) tuženici su se usprotivili tužbi i tužbenom zahtjevu prije svega prigovarajući mjesnoj nenadležnosti ovog suda, a potom ističući prigovor promašene pasivne i aktivne legitimacije, navodeći da tužitelji nisu dokazali nikakvu štetnu radnju, da je I-tužiteljica pravomoćno osuđivana za kazneno djelo i zbog toga ne udovoljava uvjetima za apliciranje na natječaj i na tu činjenicu su tuženici kao sudionici u natječaju dužni ukazati i upozoriti nadležne institucije na nezakonitosti u provedbi natječaja, da I-tužiteljici nije nastala šteta niti je došlo do povrede prava osobnosti, da je sadržaj izjave tuženika istinit i potreban, da je I-tužiteljica pravomoćno osuđena za kazneno djelo u postupku Općinskog suda u Slavonskom Brodu posl. br. K-268/12, da dopis tuženika nije ni uvredljiv ni klevetnički niti neistinit, pa slijedom toga predlaže odbijanje tužbe (odnosno njezino odbacivanje zbog neurednosti).

Tuženikov prigovor mjesne nenadležnosti ovog suda odbijen je rješenjem posl. br. Pn-245/15-5 od 15. listopada 2015. godine.

U dokaznom postupku izvršen je uvid u dopis Srpskog demokratskog foruma od 19. svibnja 2015. godine (list 8-9), ispis iz registra udruga na dan 09. lipnja 2015. godine (list 10-12), dopis tužitelja tuženicima od 08. lipnja 2015. godine (list 13-14), u privatnu tužbu Kate Pazman Petrić protiv okrivljenika Veljka Džakule (list 15-16), članak s internet portala SBplus od 25. svibnja 2015. godine „Rat između Hrvata i Srba još nije završio“ (list 17-18), u pravomoćnu presudu Općinskog suda u Slavonskom Brodu posl. br. K-268/12-10. od 25. travnja 2013. godine (list 30) i u rješenje Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske, Odjela kaznene evidencije, od 10. prosinca 2015. godine (list 36), a u svrhu dokazivanja saslušani su I-tužiteljica (list 39-40) i I-tuženik (list 40-41).

Tužbeni zahtjevi su djelomično osnovani.

Nije bilo sporno da:

- je I-tužiteljica osnivačica pravne osobe II-tužitelja i da je I-tuženik predsjednik upravnog odbora pravne osobe II-tuženika,
- su II-tužitelj i II-tuženik 2015. godine bili konkurenti na natječaju za dodjelu koncesije za obavljanje djelatnosti pružanja medijskih usluga radija za dio Grada Nova Gradiška i da je odlukom Vijeća za elektroničke medije od 09. travnja 2015. godine koncesija dodijeljena II-tužitelju,
- je II-tuženik (odnosno I-tuženik kao neposredni potpisnik) uputio 19. svibnja 2015. godine dopis Agenciji za elektroničke medije (te na znanje najvišim državnim tijelima u Republici Hrvatskoj te drugim institucijama) u kojemu je (u bitnome) iznio tvrdnje o kaznenoj osuđivanosti I-tužiteljice zbog zlouporabe položaja i ovlasti i prijevare u gospodarskom poslovanju, o njezinom davanju lažnih podataka o toj okolnosti prilikom prijave na natječaj, te je zatražio poništenje odluke o dodjeli koncesije smatrajući da za tu odluku donesenu u korist II-tužitelja nisu bili ostvareni zakonski uvjeti.

Sporno je bilo jesu li tuženici u dopisu od 19. svibnja 2015. godine iznijeli neist uvredljive i klevetničke navode na račun I-tužiteljice (prvenstveno je li ona pravomoć osuđena zbog počinjenja kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti i prijevare u gospodarskom poslovanju i je li joj izrečena uvjetna kazna od tri godine), te jesu li zbog takvih navoda ona osobno i II-tužitelj kao pravna osoba pretrpjeli povredu prava osobnosti i koja je težina te povrede.

Dopis tuženika od 19. svibnja 2015. godine, u dijelu u kojemu tužitelji tvrde da ima neistinit, uvredljiv i klevetnički sadržaj, glasi:

„...odgovorna osoba radija "Prkos"... napravila je kazneno djelo u smislu davanja izjave neistinitog sadržaja. Kata Pazman Petrić odgovorna osoba radija „Prkos" pravomoćno je osuđena zbog zlouporabe položaja i ovlasti i prijevare u gospodarskom poslovanju. Izrečeno joj je, između ostalog, uvjetna kazna od tri godine. Kod spomenute osobe, Kate Pazman Petrić, nisu nastupili institut rehabilitacije kaznene sankcije, te se još uvijek smatra pravomoćno osuđenom osobom. Ista, kao odgovorna osoba, nije imala uvjete za sudjelovanje u javnom nadmetanju za koncesijsko područje... njen pravni subjekt čiji je ona zakonski zastupnik nije mogao sudjelovati na javnom nadmetanju zato što je jedan od uvjeta bio da odgovorna osoba nije bila osuđivana. ... zatražite od ponuditelja radija „Prkos" kopiju pravomoćne osuđujuće presude odgovorne osobe Kate Pazman Petrić, kojom je ista pravomoćno osuđena na kaznu zatvora s rokom kušnje, uvjeta od tri godine, ... što je ponuditelj radio „Prkos" dostavio lažne podatke pri dostavi dokumenata za nadmetanje. ..."

Iz pravomoćne presude Općinskog suda u Slavonskom Brodu posl. br. K-268/12-10. od 25. travnja 2013. godine proizlazi da je I-tužiteljica bila osuđena zbog počinjenja kaznenog djela protiv vjerodostojnosti isprava - ovjerovljavanje neistinitog sadržaja, opisanog i kažnjivog po čl.315. st.1. Kaznenog zakona, koje kazneno djelo je počinjeno 09. kolovoza 2010. godine vršenjem registracije osobnog automobila na ime nepostojećeg trgovačkog društva. Istom presudom osuđena je na kaznu zatvora od 6 mjeseci uz izricanje uvjetne osude tako što joj kazna zatvora neće biti izvršena ako u roku od jedne godine ne počini novo kazneno djelo.

Ovaj parnični sud zatražio je od Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske, Odjela kaznene evidencije, podatke o kaznenoj osuđivanosti I-tužiteljice, ali je rješenjem od 10. prosinca 2015. godine zahtjev suda bio odbijen jer za dostavu tih podataka nisu bili ispunjeni uvjeti iz čl.11. Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji (Narodne novine, br. 143/12 i 105/15).

Unatoč tomu iz izvedenih dokaza nesumnjivo proizlazi da je I-tužiteljica kazneno osuđivana samo presudom Općinskog suda u Slavonskom Brodu posl. br. K-268/12-10. od 25. travnja 2013. godine i da nema osuda za druga kaznena djela.

To slijedi i iz obrazloženja spomenute presude (list 5 presude, 6. odlomak - gdje se ustvrđuje da I-tužiteljica do tada nije bila osuđivana te joj se to uzima kao olakotna okolnost), a također slijedi i iz navoda samih tuženika u ovom postupku koji su upirali isključivo na spomenutu presudu kao dokaz osuđivanosti I-tužiteljice.

I-tužiteljica Kata Pazman Petrić iskazala je u bitnome da je protiv nje bio vođen jedan kazneni postupak vezano za automobil oko kojega je nastao prijepor je još radila udruženo s Hrvatskim radijem Nova Gradiška, a osim tog kaznenog postupka nikad nije bila kazneno gonjena, pa tako ni osuđena za kaznena djela koja se navode u pismu SDF-a, da se bila javila na natječaj Agenciji za elektroničke medije, a jednako tako na natječaj se prijavio i SDF i to i za Novu Gradišku i za Pakrac, da je priložila svu potrebnu projektnu dokumentaciju za natječaj za Novu Gradišku, a SDF nije prošao ni za Novu Gradišku niti za Pakrac, da je to na neki način iziritiralo SDF, pa su uslijedili napadi, da je Veljko Džakula uputio na više adresa pismo u kojemu je naveo da je pravomoćno osuđena za počinjenje različitih kaznenih djela gospodarskog kriminala, međutim, nije počinila ni bila suđena ni za jedno od takvih djela, da se o tome govorilo i u medijima - na radiju Nova Gradiška i na Internet-portalu SB Plus, da je reagirala tako što je zamolila portal SB Plus da objavi njezin demanti što je bilo i učinjeno, da je sve je to skupa ostavilo na nju trajne posljedice, da je vezano za taj natječaj podigla kredit za nabavu opreme, te se bojala kako će sve to završiti, da su je vezano za spomenute medijske napise ljudi zaustavljali na ulici i ispitivali, zbog čega je bila zgrožena, da ju je dijete po dolasku iz škole upitalo je li to istina što piše o njoj, da ne može točno odrediti je su li ljudi koji su joj prilazili i ispitivali ju, davali joj podršku ili ju osuđivali, a takvim upitima bila bi pogođena te bi se rasplakala, da u to vrijeme noćima nije mogla spavati, da što se tiče same koncesije ona joj je dodijeljena i ni nakon pisma upućenog od strane SDF Agenciji za elektroničke medije, Agencija nije promijenila odluku i nakon provedenog natječaja započela je normalno s radom, da je bila u vrlo teškom stanju, u situaciji kad je podigla kredit i kad je postalo upitno hoće li početi raditi ili ne, a netko se poigrao s njezinom egzistencijom i egzistencijom njezine obitelji, da je u vrijeme natječaja za područje Nove Gradiške postojao konkurentski radio - Radio Psunj u kojemu je glavna i odgovorna osoba bila njezina sestra Đurđa Siladi, te da je u vrijeme kada je SDF uputio sporno pismo i kad je tražila demanti od portala SB Plus na radiju Nova Gradiška bila emitirana cijela jedna emisija o njoj i vezano za spomenuto pismo i druga pitanja gdje se govorilo o njoj na neugodan način, da je Internet portal SB Plus čitan na području Nove Gradiške, te da je imala više kontakata sa različitih adresa iz državne uprave, da se zbog svega toga osjećala izrazito nelagodno, da je rezultat spornog pisma upravo bila mogućnost preispitivanja odluke o dodjeli koncesije, kao i mogućnost da ne dođe do potpisivanja ugovora,da prije nije poznavala I-tuženika, da su na natječaj aplicirali samo SDF i ona, da se ne sjeća točno uvjeta natječaja koji su bili mnogobrojni, da se u uvjetima natječaja spominje vođenje kaznenog postupka, ali to se isključivo odnosilo na gospodarski kriminal, da smatra da nije bila osuđena za kazneno djelo već za prekršaj, te se ne radi o gospodarskom kriminalu, da je taj postupak vođen na Općinskom sudu u Slavonskom Brodu i bio je davno okončan prije ovog natječaja, te joj je izrečena uvjetna osuda, s tim da je uvjet također istekao prije natječaja, da smatra da SDF kao konkurent na tom natječaju imao pravo ukazivati na nepravilnosti ali ne na način na koji je to SDF učinio, da se ne smatra osuđivanom osobom jer je sve to davno prošlo prije natječaja, da je taj postupak bio vezan za automobil u njezinom vlasništvu koji je bio unesen u imovinu Hrvatskog radija Nova Gradiška poslije udruživanja s tim radijem, da vezano za ovaj slučaj nije išla kod liječnika ali je uzimala lijekove, da prije toga nije uzimala nikakve lijekove, a poslije je uzimala Apaurine i Normabele što su lijekovi koji se mogu dobiti bez liječničkog recepta, da je nakon ovog slučaja na njezinom radiju bilo govora o tome i o SDF-u, a ona nije te nije ni mogla cenzurirati ono što se tada govorilo na tu temu, da izjava o nekažnjavanju ne obuhvaća kazneno djelo krivotvorenja, a to ne misli ona već Agencija za elektroničke medije kojoj je izjava dostavljena.

I-tuženik Veljko Džakula iskazao je u bitnome da su, za natječaj za koncesiju za frekvenciju za Novu Gradišku, svi koji su aplicirali morali dati izjave da se protiv njih ne v kazneni postupak i da nisu kazneno osuđivani kao i ovjeriti izjavu kod Javnog bilježnika, a iz iskustva zna da se kod suda mora vaditi potvrda o nevođenju kaznenog postupka, da je do njega došla informacija da je na Općinskom sudu u Slavonskom Brodu protvi I-tužiteljice bio vođen kazneni postupak, pa je slijedom toga smatrao netočnom njezinu izjavu ovjerenu kod Javnog bilježnika da nije kazneno osuđivana i zbog toga je pisao Agenciji za elektroničke medije ali i na druge adrese jer nije imao povjerenja u tu Agenciju, da je imao saznanja da je I-tužiteljica od nekih ljudi u Agenciji dobila pomoć prilikom pripreme projekta kako bi upravo ona dobila koncesiju te je iz toga zaključio da postoji određena prisnost s njom unutar Agencije te s druge strane nenaklonjenost SDF-u i to je bio osnovni razlog slanja tog pisma, da joj od strane Agencije nije bilo odgovoreno na pismo, da u tom pismu nije imao namjeru osobno napasti I-tužiteljicu već samo ukazati na nepravilnosti, da što se tiče kaznene osude I-tužiteljice nije znao o čemu se radi odnosno za koje kazneno djelo je osuđena, niti je vidio presudu, a to ga to nije posebno ni zanimalo jer se radi o privatnim stvarima I-tužiteljice, ali je smatrao da je s obzirom na tu osudu netočna izjava da ona nije osuđivana, da je I-tužiteljica od Agencije naknadno dobila upozorenje zbog govora mržnje, da inače odmah nakon što se SDF javio na natječaj krenuli su različiti napadi i na njega i na SDF, a nakon odluke Agencije ti su se napadi stišali, da su se na Radiu Nova Gradiška govorile ružne stvari na njegov račun, da smatra da je u načinu rada Agencije bilo mnogo nepravilnosti, da smatra indikativnim i da je Agencija utvrdila da su svi kandidati ispunili uvjete za dodjelu koncesije i za Novu Gradišku i za Pakrac, a unatoč tomu SDF-u nije bila dodijeljena koncesija za Pakrac iako je bio jedini kandidat, da nije imao namjeru osobno napadati I-tužiteljicu, da ima dosta iskustva s medijima jer je jednako tako od strane medija često loše tretiran, a s druge strane SDF je suvlasnik 25% Radio Dunava, kao i tiskanog medija Identitet već 21 godinu, te također s obzirom na svoje iskustvo s medijima imao je mogućnost reagirati, sazvati konferenciju za medije itd., ali nije to učinio niti mu je bio cilj napadati I-tužiteljicu, već samo ukazati na nepravilnost. Iskazao je i da je on predsjednik upravnog odbora Srpskog demokratskog foruma, da izjava kojom su kandidati potpisivali i ovjeravali kod javnog bilježnika sadrži općenit navod da se protiv njih ne vodi kazneni postupak i da nisu kazneno osuđivani, a radi se o pisanoj izjavi, a ne o popunjavanju formulara, da je Agencija dala upozorenje I-tužiteljici vezano za govor mržnje i to u vremenu prije odluke o dodjeli koncesije, a već nakon što se SDF kandidirao počeli su različiti pritisci i to i kroz medije i kroz fizičko okupljanje ljudi, a medijski pritisak vršen je i preko Radija Nova Gradiška kojega je I-tužiteljica vlasnica, da su se navedenim pismom obratili mjerodavnih institucijama za taj postupak i to saborskom odboru za medije jer su I-tužiteljici stručni ljudi iz Agencije pomagali u pripremni projekta, da su smatrali da to nije korektno i da nadležne institucije treba s tim upoznati, pa su iz razloga sumnje na pogodovanje tužiteljima pismo uputili i DORH-u, MUP-u i USKOK-u, zatim Vladi kao nosiocu izvršne vlasti, Saborskom odboru za prava nacionalnih manjina, HHO-u koji se bavi zaštitom ljudskih prava, Hrvatskom novinarskom društvu, jer mediji predstavljaju njihovu domenu, zatim Europskom sudu za ljudska prava, jer i Hrvatska potpada pod njegovu nadležnost, kao i Ministarstvu kulture koje financira rad Agencije za elektroničke medije, dakle, samo kompetentnim subjektima i to zbog poštivanja procedure i transparentnosti. I-tuženik je potvrdio da je potpisnik spornog dopisa, a iskazao je i da je informaciju o kaznenoj osuđivanosti I-tužiteljice stekao od nekih suradnika u SDF-u ali ne sjeća se točno o kome se radilo,

da nije raspolagao samom presudom, već je samo saznao za broj presude Općinskog da u Slavonskom Brodu te su u tom pismu ukazali na osuđivanost I-tužiteljice, ali on nije pravnik i nije se upuštao u detalje presude vezano za kvalifikaciju kaznenog djela već, kao što je prethodno rekao, dopis je uputio da mjerodavne institucije ispitaju o čemu se radilo, da misli da su u pismu samo primjera radi citirana neka kaznena djela koja predstavljaju zapreku za dodjelu koncesije, da se više ne sjeća zašto su u pismu citirana točno određena kaznena djela, a misli da su htjeli posebno naglasiti te vrste kaznenih djela, da je on odgovorna osoba u SDF-u i vezano za sastavljanje ovog pisma i njegovo upućivanje nije bilo rasprave na skupštini ali o tome je bilo rasprave u njegovom timu i to i između članova SDF-a, kao i s drugim osobama izvan SDF-a, te pritom nije bilo disonantnih tonova, da je, prema svom iskustvu brojnih slučajeva vađenja sudske potvrde da se protiv njega ne vodi kazneni postupak i da nije kazneno osuđivan, a u kojim potvrdama se ne precizira unaprijed o kojim kaznenim djelima bi se moglo raditi, već potvrda općenito govori o kaznenim djelima, smatrao da kaznena osuđivanost predstavlja zapreku za sudjelovanje na natječaju.

Sud prihvaća iskaze i I-tužiteljice i I-tuženika. Oba iskaza su bila sigurna i uvjerljiva i sud je stekao dojam da obje stranke vjerodostojno i bez zadrške, prema svom subjektivnom viđenju i uvjerenju, iznose okolnosti o kojima su saslušane. Ipak, u slučaju oba iskaza razvidno je da sadrže nepreciznosti i da se ne podudaraju u cijelosti s objektivnim činjenicama, što je po ocjeni suda, posljedica pogrešnog zaključivanja i neupućenosti I-tužiteljice i I-tuženika, a ne svjesnog neistinitog iskazivanja.

Tako je kod I-tužiteljice prisutno umanjivanje važnosti njezine osuđivanosti za kazneno djelo presudom Općinskog suda u Slavonskom Brodu posl. br. K-268/12-10. od 25. travnja 2013. godine, što ilustriraju njezine riječi da smatra da nije bila osuđena za kazneno djelo već za prekršaj.

S druge strane kod I-tuženika je olak pristup pitanju kaznene osuđivanosti I-tužiteljice bio prisutan na sasvim različit način. On je iskazao da nije raspolagao samom presudom, da je informaciju o kaznenoj osuđivanosti I-tužiteljice stekao od nekih suradnika u SDF-u, da je samo saznao za broj presude i da se, budući da nije pravnik, nije upuštao u detalje presude vezano za kvalifikaciju kaznenog djela, da nije znao o čemu se radi odnosno za koje kazneno djelo je osuđena, a to ga nije posebno ni zanimalo jer se radi o privatnim stvarima I-tužiteljice, već je dopis od 19. svibnja 2015. godine uputio kako bi mjerodavne institucije ispitale o čemu se radi. Ti navodi pokazuje da je njegov odnos prema pitanju kaznene osuđivanosti I-tužiteljice bio paušalan i nedostatno ozbiljan s obzirom na važnost i osjetljivost tog pitanja, te s obzirom na težinu potencijalnih posljedica eventualnog iznošenja netočnih tvrdnji o tom pitanju.

Premda je I-tuženik u svom iskazu potvrdio da je tom pitanju pristupio paušalno, sam sadržaj dopisa od 19. svibnja 2015. godine, iako također paušalan jer se u njemu ne spominje oznaka osuđujuće presude ni sud koji ju je donio, razmjerno je precizan u pogledu navodne pravne kvalifikacije kaznenog djela i vrste i visine izrečene kaznene sankcije. Naime, u dopisu se izričito navodi da je I-tužiteljica pravomoćno osuđena zbog zlouporabe položaja i ovlasti i prijevare u gospodarskom poslovanju, te da joj je izrečena uvjetna kazna od tri godine.

Osim prethodno izloženih dokaza, sud je imao u vidu i sadržaj ostalih izve dokaza (dopis tužitelja tuženicima od 08. lipnja 2015. godine, privatna tužba Kate Pazm Petrić protiv okrivljenika Veljka Džakule u kaznenom postupku koji je u tijeku pred Općinskim sudom u Bjelovaru - br. K-274/15, te članak s internet portala SBplus od 25. svibnja 2015. godine „Rat između Hrvata i Srba još nije završio"). Iz spomenutog dopisa tužitelja tuženicima proizlazi da su oni prije podnošenja tužbe u ovom parničnom predmetu zatražili (između ostalog) povlačenje sporne izjave i ispriku. Spomenuta privatna tužba u kaznenom postupku nema neposredan utjecaj na tijek ovog parničnog postupka i sama po sebi nije dokaz relevantan za bitne činjenice u ovom postupku. Članak s internet portala SBplus, u kojemu je sadržana pritužba II-tuženika na rad Agencije za elektroničke medije, također sadrži i navod II-tuženika o počinjenju kaznenog djela od strane vlasnice II-tuženika, što pokazuje da su slučaj dodjele koncesije i konfrontacije do kojih je povodom toga došlo, bili medijski praćeni.

Nakon analize izvedenih dokaza zasebno i u njihovoj ukupnosti i povezanosti (čl.8. Zakona o parničnom postupku - Narodne novine, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 57/11 i 25/13 - dalje: ZPP) sud je donio sljedeće činjenične i pravne zaključke:

1/ U dopisu tuženika od 19. svibnja 2015. godine sadržan je neistinit navod prema kojemu je I-tužiteljica, kao odgovorna osoba II-tužitelja, pravomoćno osuđena zbog zlouporabe položaja i ovlasti i prijevare u gospodarskom poslovanju i izrečena joj je uvjetna kazna od tri godine.

Taj navod nije istinit jer iz izvedenih dokaza ne proizlazi takva kaznena osuđivanost I-tužiteljice, međutim, nije neistinit u cijelosti jer je I-tužiteljica doista bila pravomoćno osuđena za počinjenje kaznenog djela (pravomoćnom presudom Općinskog suda u Slavonskom Brodu posl. br. K-268/12-10. od 25. travnja 2013. godine), ali za kazneno djelo druge vrste. Bila je osuđena zbog počinjenja kaznenog djela protiv vjerodostojnosti isprava - ovjerovljavanje neistinitog sadržaja, opisanog i kažnjivog po čl.315. st.1. Kaznenog zakona (dalje: KZ/97) i sankcionirana kaznom zatvora od 6 mjeseci uz izricanje uvjetne osude tako što joj kazna zatvora neće biti izvršena ako u roku od jedne godine ne počini novo kazneno djelo. Radi se o različitom kaznenom djelu od onih na koja se netočno ukazuje u dopisu tuženika od 19. svibnja 2015. godine i koja kaznena djela prema strukturi posebnog dijela KZ/97 pripadaju u druge skupine kaznenih djela (protiv službene dužnosti i protiv gospodarstva).

2/ Neistinit navod iz dopisa tuženika od 19. svibnja 2015. godine o kaznenoj osuđivanosti osuđena zbog zlouporabe položaja i ovlasti i prijevare u gospodarskom poslovanju doveo je do povreda prava osobnosti I-tužiteljice, i to povrede njezine časti i ugleda, a doveo je i do povrede prava osobnosti II-tužitelja, i to povrede poslovnog ugleda.

Premda predmetni neistiniti navod karakterizira nizak stupanj neistinitosti, jer se ne radi o navodu potpuno suprotnom objektivnim činjenicama, već prije o iskrivljenju činjenica odnosno dezinformaciji, u kontekstu u kojemu je taj navod iznesen, nesumnjivo predstavlja protupravnu štetnu radnju koja je dovela do nastanka neimovinske štete.

Pritom nije upitno legitimno pravo tuženika da upozorava na nepravilnosti u provedbi natječaja za koje dozna, ali to je dužan činiti poštujući zakonsku obvezu suzdržavanja od postupaka kojima se drugome može prouzročiti šteta (čl.8. Zakona o obveznim odnosima - Narodne novine, br. 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15 - dalje: ZOO).

Svrha upućivanja dopisa od 19. svibnja 2015. godine bilo je ukazivanje na navodne nepravilnosti u provedbi natječaja i na navodno davanje lažnih podataka od strane I-tužiteljice o njezinoj kaznenoj osuđivanosti prilikom prijave na natječaj.

Vezano za provedbu natječaja okolnost kaznene osuđivanosti i pravne kvalifikacije kaznenog djela predstavlja bitnu činjenicu jer osuđivanost za kaznena djela taksativno pobrojana u čl.67. st.1. Zakona o javnoj nabavi (90/11, 83/13, 143/13 i 13/14) predstavlja razlog za isključenje ponuditelja iz postupka javne nabave. Među kaznenim djelima pobrojanima u navedenoj zakonskoj odredbi nije i kazneno djelo za koje je I-tužiteljica pravomoćno osuđena (ovjerovljavanje neistinitog sadržaja), ali jesu kaznena djela koja su joj tuženici neosnovano predbacili u dopisu od 19. svibnja 2015. godine (zlouporaba položaja i ovlasti i prijevara u gospodarskom poslovanju).

Nadalje, taj neistinit navod prouzrokovao je povredu osobnosti I-tužiteljice jer ju pred nizom visokih državnih tijela i drugih institucija i udruga neosnovano prikazao kao osobu koja je željela zatajiti svoju kaznenu osuđivanost za kaznena djela zbog kojih bi imala biti isključena iz postupka javne nabave. S obzirom na medijske odjeke tog neistinitog navoda te neizvjesnost koja je nastala vezano za mogućnost poništenja natječaja, I-tužiteljica je nesumnjivo pretrpjele povredu časti i ugleda te duševne boli, a povredu poslovnog ugleda pretrpio je i II-tužitelj.

U čl.19. ZOO propisano je da svaka fizička i pravna osoba ima pravo na zaštitu svojih prava osobnosti pod pretpostavkama utvrđenim zakonom, da se pod pravima osobnosti u smislu razumijevaju se prava na život, tjelesno i duševno zdravlje, ugled, čast, dostojanstvo, ime, privatnost osobnog i obiteljskog života, slobodu i dr., te da pravna osoba ima sva navedena prava osobnosti, osim onih vezanih uz biološku bit fizičke osobe, a osobito pravo na ugled i dobar glas, čast, ime, odnosno tvrtku, poslovnu tajnu, slobodu privređivanja i dr.

Nadalje u čl.1045. st.1. i 2. ZOO propisano je da tko drugome prouzroči štetu, dužan je naknaditi je ako ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje, a pritom se predmnijeva obična nepažnja.

Opisanim postupanjem tuženici su tužiteljima uzrokovali neimovinsku štetu, pa su sukladno citiranim zakonskim odredbama dužni naknaditi ju. Sukladno odredbi čl.1107. st.1 ZOO to su dužni učiniti solidarno jer je štetna radnja iznošenja neistinitih navoda učinjena postupanjem I-tuženika u svojstvu predsjednika upravnog odbora pravne osobe II-tuženika, i time, po prirodi stvari, postupanjem i samog II-tuženika.

Osim što važi zakonska predmnijeva da su oni pritom postupali s običnom nepažnjom, u konkretnom slučaju sud na temelju izvedenih dokaza nije mogao steći siguran zaključak o eventualnom većem stupnju njihove krivnje.

3/ I-tužiteljica je pretrpjela neimovinsku štetu za koju joj, s obzirom na težinu po i okolnosti slučaja, pripada pravična novčana naknada u iznosu od 5.000,00 Kn, dok tužitelju pripada naknada u iznosu od 2.500,00 Kn.

Da je I-tužiteljica zbog postupka tuženika trpjela duševne boli u vidu uznemirenosti, povrijeđenosti, zabrinutosti, nesanice i sl. proizlazi iz njezinog prihvaćenog iskaza. I-tužiteljica je opisala da je vezano za taj natječaj podigla kredit za nabavu opreme i bojala se kako će sve to završiti i za svoju i egzistenciju svoje obitelji, da su je vezano za medijske napise ljudi zaustavljali na ulici i ispitivali, zbog čega je bila zgrožena, da ju je dijete po dolasku iz škole upitalo je li istina što piše o njoj, da ne može točno odrediti jesu li ljudi koji su joj prilazili i ispitivali ju, davali joj podršku ili ju osuđivali, a takvim upitima bila bi pogođena te bi se rasplakala, da u to vrijeme noćima nije mogla spavati, da je bila u vrlo teškom stanju ali nije išla kod liječnika, s tim da je uzimala lijekove Apaurine i Normabele koji se mogu dobiti bez liječničkog recepta.

Zbog navedenih okolnosti i narušene časti i ugleda u javnosti po ocjeni suda I-tužiteljica je nakon slanja dopisa tuženika od 19. svibnja 2015. godine neko vrijeme trpjela duševne bolove i strah, a također je došlo i do narušavanja poslovnog ugleda pravne osobe II-tužitelja. To je zasigurno trajalo određeno vrijeme dok je slučaj bio medijski praćen i dok nije prestala neizvjesnost u pogledu eventualnog poništenja natječaja i eventualne odgode početka rada tužitelja. Točno trajanje sud nije mogao utvrditi iz raspoloživih dokaza.

Za odluku o dosudi i visini pravične novčane naknade neimovinske štete mjerodavne su zakonske odredbe iz čl.1100. st.1., 2. i 3. ZOO:

„U slučaju povrede prava osobnosti sud će, ako nađe da to težina povrede i okolnosti slučaja opravdavaju, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade imovinske štete, a i kad nje nema. Pri odlučivanju o visini pravične novčane naknade sud će voditi računa o jačini i trajanju povredom izazvanih fizičkih boli, duševnih boli i straha, cilju kojemu služi ta naknada, ali i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njezinom naravi i društvenom svrhom. Za povredu ugleda i drugih prava osobnosti pravne osobe sud će, ako procijeni da to težina povrede i okolnosti slučaja opravdavaju, dosuditi joj pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade imovinske štete, a i kad nje nema."

Nakon podvođenja utvrđenih činjenica pod citirane zakonske odredbe zaključeno je da težina povrede i okolnosti slučaja opravdavaju dosudu pravične novčane naknade, ali u iznosima bitno manjima od zatraženih tužbom.

Naime, osim trpljenja duševnih bolova i straha od strane I-tužiteljice važno je primijetiti da ni nakon upućivanja spornog dopisa Agenciji za elektroničke medije i drugim tijelima i drugima državnim tijelima i institucijama, Agencija nije promijenila odluku i nakon provedenog natječaja tuženici su normalno započeli s radom.

Osim toga neistiniti navodi tuženika sadržani u spornom dopisu dospjeli su i u medije ali samo na lokalnoj, a ne i na državnoj razini (radio Nova Gradiška i Internet portalu SB Plus. Povrh toga I-tužiteljica je reagirala tako što je zatražila portal SB Plus da objavi njezin demanti, što je bilo i učinjeno.

Naposljetku, odnos tužitelja i tuženika mora biti promatran i u širem kontekstu. II-tužitelj i II-tuženik su bili konkurenti na natječaju za dodjelu koncesije za obavljanje djelatnosti pružanja medijskih usluga radija za dio Grada Nova Gradiška što je dovelo do antagonizma koji je imao i stanovitu političku dimenziju i koji se očitovao na više načina, i prije donošenja odluke o dodjeli koncesije, i nakon toga, a u tom ozračju bilo je nekorektnih postupaka i od strane I-tužiteljice, pa je tako, prema prihvaćenom iskazu I-tuženika, Agencija za elektroničke medije u vremenu prije odluke o dodjeli koncesije dala upozorenje I-tužiteljici vezano za govor mržnje. Nadalje, nije neodlučno ni to što su tuženici svoj dopis uputili državnim tijelima i drugim institucijama, a ne primarno medijima, te u tom smislu sud prihvaća navode tuženika da cilj dopisa nije bio osobni napad, već pokušaj da se preispita postojanje eventualnih nepravilnosti u provedbi natječaja.

Nakon što se u obzir uzmu sve izložene okolnosti i podvedu pod mjerodavne zakonske odredbe te u sudskoj praksi prihvaćene orijentacijske kriterije za određivanje pravične novčane naknade neimovinske štete, stječe se zaključak da I-tužiteljici pripada pravična novčana naknada u iznosu od 5.000,00 Kn, a II-tužitelju u iznosu od 2.500,00 Kn, kao i da bi određivanje veće naknade pogodovalo težnjama koje nisu spojive s naravi i društvenom svrhom instituta naknade štete.

4/ Tužitelji imaju pravo, u svrhu neimovinskog popravljanja pretrpljene štete, na objavu isprike i na objavu ovu presude u cijelosti i bez komentara o trošku tuženika.

U čl.1099. ZOO propisano je da u slučaju povrede prava osobnosti oštećenik može zahtijevati, na trošak štetnika, objavljivanje presude, odnosno ispravka, povlačenje izjave kojom je povreda učinjena, ili što drugo čime se može ostvariti svrha koja se postiže pravičnom novčanom naknadom.

Budući da je u konkretnom slučaju neistinit navod o kaznenoj osuđivanosti I-tužiteljice za određena kaznena djela, koji je sadržan u spornom dopisu tuženika, dospio i u lokalne medije, u svrhu potpunog popravljanja pretrpljene štete opravdano je sukladno naprijed citiranoj zakonskoj odredbi obvezati tuženike i da po pravomoćnosti ove presude objave i ispriku tužiteljima i objave ovu presudu u cijelosti i bez komentara o svom trošku. Ipak, nema osnove da se, kako je to zatraženo tužbom, naloži objava presude u visokotiražnom dnevnom tisku na razini države - Jutarnjem listu, Večernjem listu i 24 sata, jer bi to bilo nerazmjerno težini povrede prava osobnosti i lokalnom medijskom prostoru kroz koji se povreda manifestirala.

Napominje se i da predmetni, ovom presudom dosuđeni neimovinski oblik popravljanja pretrpljene štete, po ocjeni suda nije dostatan za potpuno popravljanje nastale štete, pa je i pored objave isprike i presude, dosuđena i novčana naknada, kao što je naprijed već obrazloženo.

Zbog iznesenih razloga tužbeni zahtjev za solidarnu naknadu neimovinske štete je usvojen u iznosu od 5.000,00 Kn u odnosu na I-tužiteljicu i u iznosu od 2.500,00 Kn u odnosu na II-tužitelja, a temeljem odredaba čl.1103. i čl.29. st.2. ZOO tužiteljima su dosuđene i zatezne kamate koje teku od dana podnošenja tužbe do isplate, sve kako je navedeno pod točkom I. izreke.

Također su tuženici obvezani objaviti ispriku tužiteljima i objaviti ovu pres cijelosti i bez komentara o svom trošku (točka II. izreke).

U preostalim dijelovima, i to iznad iznosa naknade neimovinske štete dosuđenih pod točkom I. izreke pa do punih iznosa zatraženih tužbom, te u odnosu na obvezu objave ove presude u dnevnom tisku - Jutarnjem listu, Večernjem listu i 24 sata, tužbeni zahtjevi su odbijeni (točka III. izreke).

Napominje se da je odluku o objavi isprike i presude sud morao donijeti u okviru postavljenog tužbenog zahtjeva, pa zbog toga nije mogao (nakon što je ocijenio da dio zahtjeva za objavu u dnevnom tisku - Jutarnjem listu, Večernjem listu i 24 sata, nije osnovan) po vlastitom nahođenju i mimo tužbenog zahtjeva odrediti neke druge medije u kojima bi isprika i presuda trebali biti objavljeni (iako se nameće zaključak da bi za to bili prikladni lokalni radijski mediji i Internet portali koji pokrivaju područje Nove Gradiške). Kao posljedica toga usvajajući dio presude o tom tužbenom zahtjevu morao je biti formuliran općenito (točka II. izreke), čime je tuženicima *de facto* prepušteno da sami izaberu medije u kojima će objaviti ispriku i presudu.

Budući da su tužitelji uspjeli u parnici u odnosu na osnovu odgovornosti, a razmjerno malim dijelom u odnosu na visinu naknade štete, da raspravljanje o visini tužbenog zahtjeva nije uzrokovalo posebne troškove, kao i da je tužbeni zahtjev za objavu isprike i presude usvojen djelomično, ukupan uspjeh stranaka u parnici ocijenjen je približno podjednakim, pa je temeljem odredbe čl.154. st.2. ZPP odlučeno kao pod točkom IV. izreke.

U Pakracu, na dan 02. svibnja 2016. godine

Sudac:

Matija Stokić, v.r.

Uputa o pravnom lijeku:
Protiv ove presude dopuštena je žalba županijskom sudu. Žalba se podnosi putem ovog suda u 3 primjerka, u roku od 15 dana od dana od dana održavanja ročišta za objavu i uručenje presude.

DNA:
1. ZOU Matijašević i dr. Nova Gradiška,
   Trg kralja Tomislava 15
2. Odvjetnik Dragan Milačić, Zagreb,
   Palmotićeva 51

Suglasnost ovog prijepisa s izvornikom ovjerava voditelj sudske pisarnice:

Za točnost otpravka ovlašteni službenik: